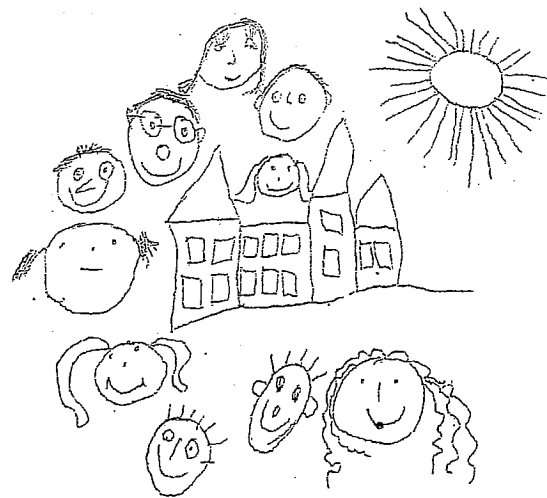

PASACIŅA

Nr. 80 2010. gada maijs

CENA: DIVI PALDIES

„PASACIŅAS” ĪSZIŅAS

✓ 21. maija pēcpusdienā Kauguru pagasta pirmsskolas izglītības iestādes "Pasaciņa" zaļajos laukumos uz ikgadējām, nu jau trešajām pavasara sporta spēlēm, pulcējās daudz un dažāda vecuma dalībnieki. Šī gada svētku devīze: "Augstāk, tālāk, veiklāk!" Atklāšanas parādei stājās visu grupu audzēkņi kopā ar mammām, tētiem, brāļiem, māsām, vectētiņiem, vecmāmiņām un vēl citiem ģimenes locekļiem. Klātesošos uzrunāja iestādes vadītāja, novēlēja jauku sportisku pēcpusdienu un iepazīstināja ar sacensību disciplīnu tiesnešiem.

Dižskrējieni sportistiem palīdzēja veikt mūsu bijusī audzēkne Maruta Golubovska. Maruta ir florboliste un spēlē florbolu Rubenes komandā. Viņa ir arī U-19 Latvijas izlases dalībniece. Pēc skrējiena bērni uzzināja, kā florbols ir spēlējams, jo rokās varēja turēt īstu florbola nūju un dzenāt īstu florbola bumbu.

Lēkšanas sektorā sacensības tiesāja Ineta. Te bērni rādīja savu māku lēkt tālumā un ar *ķengurbumbu*, bet vecāku komandas, ar zaķa ausīm uz galvas, smieklu un uzmundrinājumu pavadītas, sacentās garākajā lēcienā.

Volejbols šoreiz nebija tradicionālais – pāri tīklam, - bumbu lecinājām un mētām ar palagiem! Metienu skaitu un precizitāti fiksēja Tatjana.

Zābaku mešanas sektorā bērni roku ievingrināja metot tālumā smilšu maisiņus. Pēc tam ikviens varēja roku izmēģināt dažāda izmēra un smaguma zābaku mešanā.

Labirintu sportistiem bija jāizskrien pa vienam. Tikai paši mazākie to pieveica kopā ar vecākiem.

Bumbu spēlēs daudzās krāsainās bumbiņas bija veikli jāsašķiro pa atbilstošās krāsas spainīšiem. Mazākie bērni uzdevumu veica prātīgi un pamatīgi, apdomājot katras bumbiņas krāsas saskaņu ar spainīša krāsu. Lielākajiem šo uzdevumu bija jāveic ar laika kontroli. Laika kontrole – pašu varēšana skaitīt tālāk par 10. Arī vecāki parādīja savu veiklību un spēju iekļauties komandas darbā.

Muzikālā pauzē, atpūšoties, ikviens svētku dalībnieks izvingrināja savu balsi. Bērni un viņu vecāki sacentās savā starpā, dziedot dziesmas par tēmu, kuru nosauca

„PASACIŅAS” ĪSZIŅAS

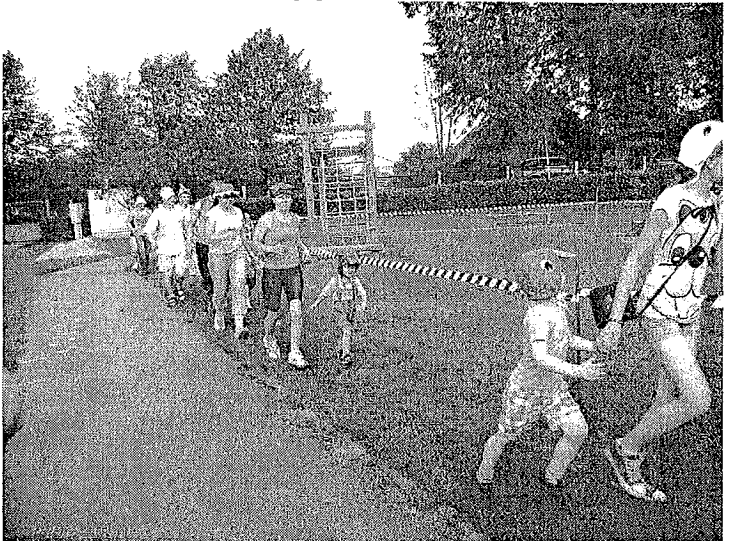
skolotāja Ieva.

Sporta svētku dalībnieki sanāca kopā noslēguma parādē, kur komandas nodeva savas "maršruta lapas" ar tiesnešu vērtējumu, saņēma *Tencinājumus* par aktīvu un atraktīvu sportošanu kā arī "Zelta medaļu" – baranciņu komplektus.

fiziskās attīstības skolotāja Anita Golubovska
Spējējam volejbolu! *Rasmus Ginteres foto*

Dižskrējieni! Visi skrējēji maskās ☺

„PASACIŅAS” TĒMA ☀☀☀☀

Vēlreiz par bērnu drošību...

Vasarā vecākiem ir krietni vien jāpalauza galva – kā aizpildīt savu atvašu brīvo laiku. Bērni vēlas izklaides, atpūtu un jautrību, vecāki – sirdsmieru, ka viņu dēls vai meita ir drošībā. Diemžēl Sabiedrības veselības aģentūras (SVA) pētījumi liecina, ka gūto traumu īpatsvars bērnu un pusaudžu vidū jūnijā, jūlijā un augustā ir divas reizes lielāks salīdzinājumā ar skolas periodu.

Bērnu ķirurgs Lienīte Bergmane stāsta: „Tās ir traumas, kuras gūtas šūpojoties, braucot ar riteni, skrituļslidām vai skrituļdēli. Bieži mums jāsniedz palīdzība bērniem, kuri guvuši traumas ūdenī – sagriežot vai sadurot pēdas uz asiem priekšmetiem vai arī lecot no laipiņas ūdenī un sasitoties. Palīdzība suņu sakostiem bērniem – arī tā ir mūsu ikdiena. Aicinot vecākus vairāk vērības pievērst bērnu drošībai, es noteikti gribētu pieminēt arī tos riskus, kas bērnus apdraud neatkarīgi no sezonas, jo īpaši pavisam mazus bērnus līdz trīs gadu vecumam. Mazuļiem neatliekamā palīdzība visbiežāk jāsniedz, kad viņi ir apdedzinājušies ar karstu ūdeni vai ēdienu, savainojušies, krītot no ratiem, krēsla vai trepēm, vai arī guvuši elektrotraumas no kontaktligzdām, kas nav aprīkotas ar aizsargmehānismiem. Un šīs nu reiz ir un paliek pieaugušo bezatbildības sekas.”

Cita starpā – Bērnu tiesību aizsardzības likums nosaka, ka „vecāku pienākums ir neatstāt bērnu līdz septiņu gadu vecumam bez pieaugušo vai personu, ne jaunāku par 13 gadiem, uzraudzības”.

Jelgavas pilsētas un rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 2. nodaļas vecākā inspektore Tatjana Flandere norāda, ka bērnu atstāšanai bez vērības tomēr nevar būt attaisnojuma. „Ar to ir par maz, ka bērnus tikai nostrostē pēc tam, kad kaut kas jau ir noticis. Bērniem ir jāizskaidro, kāpēc vecāki izvirza konkrētas prasības vienā vai citā jautājumā. Tāpat jāņem vērā bērna raksturs – ir jaunieši, kuri var uzņemties atbildību, piemēram, pieskatīt mazāko brāli vai māsu, un ir tādi, kuri draugu klātbūtnē aizmirst „visu pasaulē”.

SVA speciāliste, psiholoģe Ieva Šlosberga norāda, ka pieaugušie nevar paļauties tikai uz bērnu saprātīgu rīcību un to, ka „mēs jau viņu brīdinājam”. Vecākiem jāuzņemas atbildība, parūpējoties, lai mazi bērni netiktu atstāti bez uzraudzības.

Traumatisma profilaksē svarīga nozīme ir drošības līdzekļu iegādei. Iegādājoties bērnam velosipēdu, skrituļslidas vai skrituļdēli, vecāki bieži vien „ekonomē”, nenopērkot aizsarglīdzekļus. Ķivere, ceļgalu, elkoņu un plaukstas locītavu aizsargi pasargās bērnu no sāpīgiem savainojumiem, bet vecākiem ietaupīs laiku un naudu, kas saistītas ar slima bērna aprūpi. Izmežģīta potīte vai lauza plaukstas locītava var izjaukt visas ģimenes atvaļinājuma plānus!

Bērniem pieaugot, mēs arvien vairāk viņiem uzticam

„PASACIŅAS” TĒMA ☀☀☀☀

dažādus pienākumus. Bērnus vajag radināt pie darba, tomēr jāatceras, ka viņi nav mazi pieaugušie, un nav pieļaujams, ka pusaudži darbojas, piemēram, ar ripzāģi.

Vasara ir laiks, kad daudzi pilsētnieki izbrauc uz laukiem pavadīt atvaļinājumu. Bērnam, kurš pieradis pie pilsētas dzīvesveida, laukos viss šķiet jauns un interesants – gan malkas krāsns, gan aka, gan piemājas dīķītis vai mājas sargs Duksis. Pieaugušajiem jāpārliciecinās, vai bērns izprot, kāds risks viņu apdraud, piemēram, liecoties akā vai aiztiekot krāsns aizbīdni.

Nevajag pārspīlēt un visu bērnam aizliegt, ik pa brīdim šausmu pilni iekliedzoties: „Neaiztiec! Noliec!” Bērnam ir nevis jāiedzen bailes, ka uz katra soļa viņu apdraud briesmas, bet jāmāca paredzēt savas rīcības iespējamās sekas. Tomēr pieaugušajiem visu laiku ir jāpatur prātā – ar to arī bērns atšķiras no pieaugušā, ka viņa spējas kritiskās situācijās pieņemt adekvātu lēmumu **NAV NOBRIEDUŠAS**. Tieši tāpēc esam mēs – pieaugušie, kuriem jāatbild par to, ka mūsu bērni ir veseli, laimīgi un drošībā.

 Materiāls no portāla TVNET

/Baiba Auzāne Sabiedrības veselības speciālisti mudina vasaras mēnešos rūpīgi uzraudzīt bērnus!”

✓ **Ko bērni saprot ar jēdzienu DROŠĪBA? To, jautājot 4.grupiņas audzētņiem, centās noskaidrot Inese.**

Niks Kevins: Tas ir tad, lai neiet pie uguns mazs bērns, jo var sadedzināt pirkstus.

Daniela: Tač, kad nedrīkst iet tālu no mājām, tāpēc ka var nezināt ceļu atpakaļ uz mājām.

Nikola: Mazi bērni vieni neiet pie Gaujas, tad var nokrist ūdenī no krasta.

Karīna: Jābūt uzmanīgiem. Nedrīkst iet pie plīts spēlēties, jo var nodegt māja.

Paula: Nedrīkst zāgēt paši ar zāģi. Tā var sagriezt, nozāgēt pirkstiņus.

Jēkabs Robins: Viens pats nedrīkst iet mežā, jo kāds zvērs var paņemt vai var apmaldīties.

Rikijs Rivo: Nedrīkst palikt viens pats mājās. Var atnākt zaglis. Nedrīkst laist svešu iekšā.

Egons: Pats nevar braukt pie stūres mašīnai, jo var aizripot grāvi.

Aleksandrs: Nedrīkst skriet kur akmeņi, jo tad var nokrist un dabūt pušumu.

Elēna: Nedrīkst sist kaķim, jo tad kaķis ieskrāpē.

Niks N.: Nevar viens pats iet kaut kur pa kalniņu šļūkties, jo var noripot un netikt augšā. Nedrīkst viens pats braukt ar laivu, jo var noslīkt.

Grieta: Sunītim nedrīkst sist, jo tad viņš kož.

Domāsim un darīsim kopā!

Šajā reizē nedaudz par tausti, pirkstu kustībām (smalkmotoriku) un to nozīmi valodas attīstībā

Bērnu valodas attīstība ir cieši saistīta ar roku sīkās muskulatūras pilnvērtīgu darbību. Pirksti ir cilvēka „otrais runas (artikulācijas) aparāts”. Cilvēka galvas smadzenēs centri, kuri atbild par runu un pirkstu darbību atrodas cieši blakus. Tāpēc, darbinot vienu zonu, tiek iesvārstīta arī otra. Labums abām!

Taustot dažādas virsmas (KOKS, AKMENS, VILNA, SMILTIS, ČIEKURS...), bērns jau no dzimšanas brīža mācās uztvert un atpazīt atšķirīgas sajūtas, paturēt tās prātā. Sajūtu daudzveidība, spēja tās atšķirt palīdz veidot galvas smadzenēs pareizus valodas skaņu (fonemātiskās) uztveres ceļus.

Strādājot ar bērniem, bieži var novērot, ka viņu roku sīkās muskulatūras kustības ir traucētas. Tas izpaužas kā saspringums vai pārāk liels atslābums pirkstiņos, grūti veikt noteiktas kustības: noturēt zīmuli, griezt ar šķērēm, pareizi turēt rakstāmriku, darboties ar līmi, dzēst. Kamēr pirkstu kustības nekļūst brīvas, atraisītas, pareizas, arī runas attīstība būs ierobežota. Tāpēc svarīgi pirkstiņus vingrināt ikdienā, tā veidojot pamatu stabilai un pareizai valodas attīstībai.

Pirkstiņu vingrināšana stimulē runas kustību centru darbību galvas smadzenēs, kā arī veicina bērna intelektuālo attīstību (domāšanu, iztēli, sapratni). Jau no dzimšanas brīža bērniem jāļauj un arī jārosina izzināt pasauli ar rokām, pirkstiem: spēlēties smiltīs, mīcīt dubļu kūkas, bērt lapas, lasīt akmentiņus, pataustīt apkārtni. Šo darbību rezultātā bagātināsies vārdu krājums, jo bērns iepazīs: jaunas sajūtas, priekšmetus, parādības - iztaustot, salīdzinot. Jo lielāka būs sajūtu pieredze, jo interesantāka liksies pasaule. Nodrošinot stabilus pamatus valodas attīstībai, bērnam nezdīs vēlme darboties apgūstot lasītprasmi un rakstītprasmi, kuri ir sarežģīti, darb- un laukietilpīgi procesi un prasa no bērna, vecākiem, skolotājiem milzum lielu pacietību, izturību, bet rezultāti sniedz neatņemamu prieku un uzvaras garšu.

Mēs katrs: mazs un liels, esam dabas daļiņa, tāpēc dabas materiāli (ZĪLES, LAPAS, OĻI, ČIEKURI, LĒCAS, PIPARI, PUPAS, SKUJAS...), kas sevī nes neizsmeļamu dabas enerģiju ir nenovērtējams palīgs interesantiem, radošiem darbošanās veidiem, un lieliski stimulē pirkstu sīkās muskulatūras darbību. Radošās spēles var saistīt ar skaņu, vārdu izrunu, dzejolišu skaitīšanu, skaitļošanas apguvi. Darbiņi der bērniem no

dzimšanas brīža, katram vecumam izvēloties to, kas pa spēkam.

Daži piemēri ierosmei:

- ✎ Vienā rindā salikt kastaņus, otrā rindā tikpat daudz zīļu.
- ✎ No ķimeņu sēkliņām izveidot apli, tajā „iezīmēt” sejiņu ar šī brīža noskaņojumu (smaidīgu, bēdīgu...).
- ✎ Rozīnes un riekstus, kuri sabērti vienā šķīvī, sašķirot atsevišķos trauciņus.
- ✎ No masas, kurā sajauktas smiltis ar līmi, veidot skulptūras.

Pirkstus vingrināt var ne tikai ar dabas materiālu palīdzību, bet arī citādi.

Atkal daži piemēri:

- ✎ Atrast izeju dažādos labirintos, velkot līniju gan ar labo, gan kreiso roku.
- ✎ Uz lielas lapas zīmēt ceļu mašīnai un to izbraukt.
- ✎ Veidot no plastilīna, plastikas, sāls – miltu masas.
- ✎ Krāsot ar gūša, ūdens, pirkstiņu krāsām uz lielas lapas.
- ✎ Atpazīt plaukstās ieliktu priekšmetu bez skatīšanās, tikai ar tausti.
- ✎ Mozaikas spēles.

Lieliski, ja bērns rakstāmlietu (PILDSPALVU, ZĪMULI, OTU) satver un tur pareizi: īkšķis un rādītājpirksts to satver no augšpusē un neļauj izslīdēt, bet garais pirksts ir kā balsts un „noguļas” rakstāmlietas apakšā. Zīmuliša nerakstošais gals „skatās” garām plecam. Tas nodrošina pareizo pirkstu muskuļu grupu darbību, sabalansē spēku un ļauj bez liekas piepūles veidot glītu rakstu pietiekoši ilgā laika posmā (rociņa nepiekūst). Labi noder paresni trīsstūrveida zīmuliši, kuriem uz katras skaldnes ir vieta katram pirkstam: īkšķim, rādītājpirkstam, garajam pirkstam. Pareizu satvērienu reizēm nākas mācīt un vingrināt ilgi: vairākus mēnešus, pat gadus. Svarīgi, lai process notiek nepārtraukti: mājās, bērnudārzā, ziemā, vasarā, katrā zīmēšanas reizē.

Logopēde Ilona Salna

Blogs: logopedia.lv/blog

Mājas lapa: logopedia.lv

E-pasts: salnai@mikronet.lv

Skype: [isv131313](https://www.skype.com/user/isv131313)

twitter: [speech_therapy](https://twitter.com/speech_therapy)

☺ Audzinātāja Ilona stāsta grupas bērniem par to, kas plānots izlaiduma scenārijā, ko kurš darīs, ko teiks un tml.

- ...jums bērnudārza vadītāja izsniegs apliecības...

Dāvis:

- Un tad mēs varēsim autobusā par brīvu braukt?

☺ Maija sākumā mūs visus pārsteidza lielais negaiss. Bērni 4.grupā pārspriež, kā tas trakojis. Karīna, ļoti sašutusi:

- Vejš bija tik liels, ka *nogalināja* man visus tomātus!

SVEICAM vasaras jubilārus

Cik saulei šodien ir priecāgs prāts!

Kā saule mūs visus kopā vāc!

Tā pamāj, lai nākam –

Gan es, gan tu...

Cik saulei šodien ir plaša sirds!

Cik draudzīga saule pret katru ir!

Tās dārgumus appētām –

Es un tu...

VĀRDA DIENĀ

INETU 03.06.	SINDIJU 04.06.
JUSTĪNI 16.06.	JĀNI 23.06.
PAULU 29.06.	MAREKU 30.06.
LAUMU 02.07.	ULDI 04.07.
OLIVERU 10.07.	EGONU 15.07.
EGIJU 15.07.	ESTERI 16.07.
KRISTLĀNU 24.07.	KRISTĻĀNU 24.07.
JĒKABU 25.07.	ANNIJU 26.07.
MARTU 27.07.	VALTERU 30.07.
RENĀRU 30.07.	REGNĀRU 30.07.

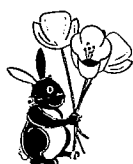
AUDRI 10.08.
RĒZIJU 13.08.
ELĒNU 13.08.
HELĒNU 13.08.
LINDU 21.08.
RALFU 23.08.
ALENU 27.08.
SAMANTU 30.08.

DZIMŠANAS DIENĀ

RIHARDU PAŠULI 02.06.
LINDU KRAPĀNI 09.06.
SANIJU ŠEVERDAKU 12.06.
KRISTLĀNU ŠEVERDAKU 12.06.
ILUTU ŠMITI 18.06.
SANITU ŽELČU 22.06.
JANU SPALVIŅU 24.06.
ELVI GAIKĒNU 25.06.
DACI SEGLIŅU 25.06.
ORLANDO LIEPIŅU 28.06.
SAMANTU KRISTLĀNU CIELĒNU 01.07.
KALVI STRODU 07.07.
INESI VILMUTI 12.07.
DANIELU GULBI 13.07.
ELĪNU OZOLU 16.07.
IEVU ĀBOLIŅU 19.07.
ARTU MARTU HOHLOVU 21.07.
EMĪLIJU PELCI 28.07.
KARĪNU DONECU 02.08.
DANIELU LĀNU 03.08.
PAULU KUŠKI 06.08.
TOMU LAURI AKMENTIŅU 06.08.
AGITU KNUTOVU 08.08.
NIKU NIEZERU 12.08.
KSENIJU KAJAKU 19.08.
VALTERU JANSONU 22.08.
MARTU LUĪZI UPĪTI 27.08.
INGU DZĒRVI-TĀLUDU 29.08.

SVEICAM uz skolu aizejot

**SIMONU GRĀPĒNU,
RIHARDU PAŠULI,
IEVU ĀBOLIŅU,
RENĀRU OZOLU,
ARMANDU LŪKINŪ,
MIKUSU OLIVERU JĒGERU,
DANIELU KONONOVICŪ**

**LAURU SKRASTIŅU,
RENĀTU LĀCI,
DĀVI IRBI,
MARTU LUĪZI UPĪTI,
KSENIJU KAJAKU,
JĀNI KRISTIĀNU UPESJURI,
EDGARU GREDZENU,
TOMU LAURI AKMENTIŅU,
LUIZI MARTU ANDREJSONI**